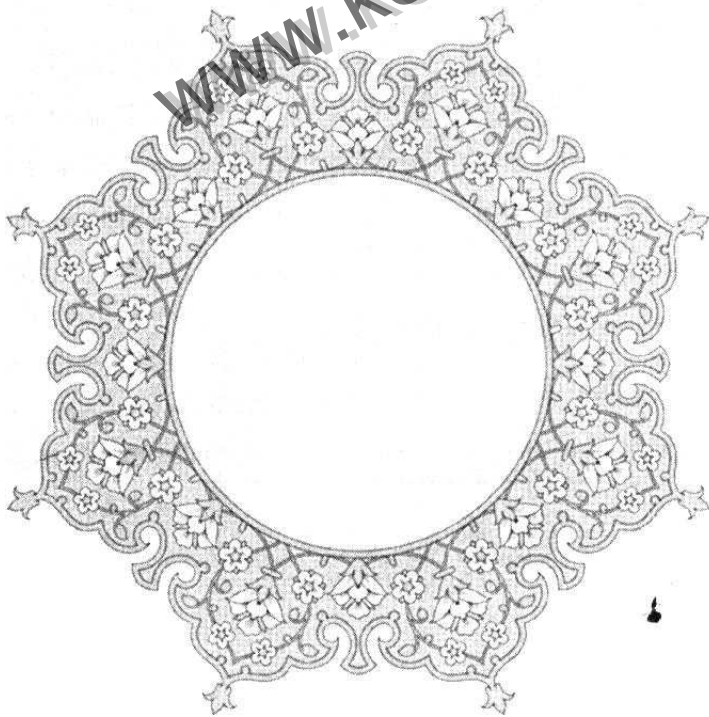

اصول مذاکره با دشمنان

در سنت و سیره معصومان (علیهم السلام)

سعید چراغی

www.ketab.ir

سرشناسه	: چراغی، سعید، ۱۳۶۸-
عنوان و نام پدیدآور	: اصول مذاکره با دشمنان: در سنت و سیره معصومان (علیهم السلام) / سعید چراغی.
مشخصات نشر	: قم: مصطفی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۶ص: ۵/۱۴، ۵/۲۱ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۶-۲۷۵-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: مذاکرات سیاسی - جنبه‌های مذهبی - اسلام
موضوع	: Diplomatic negotiations in international disputes - Religious aspects - Islam
رده بندی کنگره	: BP۲۳۱
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۴۸۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۱۴۹۷۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

تلفن: ۳۷۷ ۴۱ ۹۶۲

قم: خیابان ارم، چشم حرم مطهر، همراه ۰۹۱۲ ۱۵۳ ۲۴۱۰، نمابر: ۳۷۷ ۴۱ ۹۶۳

خیابان معلم، مجتمع ناسران، طبقه منفی یک، پلاک ۱۳۱۱، تلفن: ۳۷۸ ۴۲ ۴۸۳-۴

* اصول مذاکره با دشمنان (در سنت و سیره معصومان علیهم السلام)

* مؤلف: سعید چراغی

* ناشر: انتشارات مصطفی

* چاپ اول، ۱۴۰۰

* تیراژ: ۱۰۰ نسخه

* قطع: رقعی ۲۱۶ صفحه

* مکاتبات: قم - صندوق پستی ۳۷۱۸۵/۶۵۷

* همه حقوق برای ناشر محفوظ است

* شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۶-۲۷۵-۱

مرکز بختی:

تهران، انتشارات انجام کتاب

خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید روانسهر، پلاک ۱۳۴

تلفن: ۶۶۴۱۰۷۲۱

فهرست

۱۱.....	تقدیم
۱۲.....	پیش‌گفتار

فصل اول

مفاهیم و کلیات

۱۶.....	گفتار اول: مفاهیم
۱۶.....	۱. اصول
۱۶.....	اصل در لغت
۱۷.....	اصل در اصطلاح
۱۹.....	۲. سنت
۱۹.....	سنت در لغت
۱۹.....	سنت در اصطلاح
۲۱.....	۳. سیره
۲۳.....	۴. مذاکره
۲۵.....	گفتار دوم: کلیات
۲۵.....	اهمیت و جایگاه گفتگو و مذاکره در اسلام
۳۰.....	اهداف مذاکره
۳۴.....	جمع‌بندی

فصل دوم

زمینه‌های مذاکره با دشمنان در سنت و سیره معصومان «ع»

۳۶ مقدمه
۴۲ ۱. حفظ اسلام و تشیع
۴۳ پیامبر گرامی اسلام ﷺ
۴۴ امیرالمؤمنین ﷺ
۴۶ امام حسن ﷺ
۵۰ ۲. تبلیغ و گسترش اسلام
۵۱ صلح حدیبیه و گسترش اسلام
۵۴ ۳. عدم حمایت مردمی
۵۵ پیامبر ﷺ و عدم حمایت مردمی
۵۹ امام علی ﷺ و عدم حمایت مردمی
۶۱ امام حسن ﷺ و عدم حمایت مردمی
۶۷ ۴. تکلیف‌گرایی
۶۸ معنای تکلیف
۶۸ مقصود از تکلیف
۶۹ معصومان ﷺ و عمل به تکلیف
۷۴ راز تفاوت عملکرد معصومان ﷺ
۷۶ ۵. خیانت نیروهای خودی
۷۷ اعزام سپاه آسامه
۷۸ صلح امام حسن ﷺ

۷۹ ساختار سپاه امام حسن <small>علیه السلام</small>
۸۲ خیانت سرداران
۸۴ عبیدالله بن عباس
۸۸ ۶. وجود میانجی‌گرها
۹۰ ۱- میانجی‌گران قریش
۹۰ بدیل بن ورقاء
۹۱ عروة بن مسعود
۹۲ مکرز بن حفص بن الأختیف
۹۳ خلیس بن علقمه
۹۳ ۲- میانجی‌گران مسلمانان
۹۳ خراش بن أمیه
۹۴ عثمان بن عفان
۹۵ جمع‌بندی

فصل سوم

اصول حاکم بر مذاکره در سنت و سیره معصومان «ع»

۹۸ مقدمه
۱۰۰ ۱. اصل دعوت
۱۰۴ ۲. اصل صلح
۱۰۹ ۳. اصل عزت
۱۱۲ ۴. اصل مصلحت

- ۱۱۳ مفهوم مصلحت
- ۱۱۴ مصلحت در سیره معصومان علیهم السلام
- ۱۲۴ ۵. اصل ظلم‌ستیزی و نفی سبیل دشمن
- ۱۲۷ نفی سبیل در سیره معصومان علیهم السلام
- ۱۳۰ ۶. حفظ هوشیاری
- ۱۳۲ حفظ هوشمندی در قرآن و روایات
- ۱۳۳ هوشیاری پیامبر صلی الله علیه و آله در صلح حدیبیه
- ۱۳۴ ۱- هوشیاری پیامبر صلی الله علیه و آله قبل از مذاکره
- ۱۳۵ ۲- هوشیاری پیامبر صلی الله علیه و آله در حین مذاکره با دشمنان
- ۱۴۰ هوشیاری امام حسن مجتبی علیه السلام
- ۱۴۱ ۷. شناخت دقیق دشمن
- ۱۴۳ شناخت دشمن در جنگ صفین
- ۱۴۵ ۸. مکتوب کردن مفاد مذاکرات
- ۱۴۷ ضرورت کتابت در مذاکره با دشمنان
- ۱۵۰ ۹. اصل توان و مهارت گفتگوکنندگان
- ۱۵۳ اصل توانمندی و مهارت گفتگوکنندگان در سنت و سیره معصومان علیهم السلام
- ۱۵۶ پیامبر صلی الله علیه و آله و عدم واگذاری مسئولیت به ابوذر
- نمونه‌هایی دیگر از واگذاری مسئولیت‌ها به افراد ماهر و توانا در سیره معصومان علیهم السلام
- ۱۵۷
- ۱۶۰ عدم موافقت امیرالمؤمنین علیه السلام با حکمیت ابوموسی اشعری
- ۱۶۳ پیامدهای حکمیت

پیش‌گفتار

یکی از مباحث تاریخ سیاسی اسلام گفتگو و مذاکره با دشمن است. گاهی شرایط مختلف، انسان، یا کشوری را در وضعیتی قرار می‌دهد که به ناچار، تن به مذاکره با دشمن داده و با آن به مذاکره و گفتگویی پردازد تا از راه مسالمت‌آمیز، اختلافات طرفین رفع، اهداف و منافع آنان تأمین گردد. مذاکره و گفت‌وگو دارای اصول و ضوابطی است که عدم رعایت آن اصول، در برخی موارد پیامدهای سنگینی را در پی خواهد داشت و لذا کشورهای مختلف نیز، با هر دین و آیینی بر اساس سلیقه‌های کلی و منافع کشورشان اصول و ضوابطی را برای خود تعریف کرده‌اند.

جوامع اسلامی هم از این قاعده مستثنا نبوده و برای خود اصول و ضوابطی را با رویکرد اسلامی، تعریف نموده است؛ اما از آنجایی که این اصول و ضوابط به صورت علمی و متقن، از متون دینی و اسلامی جمع‌آوری و تدوین نگشته است باعث به وجود آمدن عملکردهای سلیقه‌ای در مذاکرات و یا به طور کل، غفلت از بعضی از اصول در برخی از موارد گردیده است. حال اگر این اصول و ضوابط، به صورت کاملاً علمی از اعماق متون دینی استخراج شده و بدون گردد، علاوه بر اینکه جوامع اسلامی، برای خود ملاک‌ها و معیارهایی کاملاً مشخص و معین خواهند داشت، جلوی بسیاری از مشکلات غیر قابل جبران و پیامدهای منجر به عقب رفت جوامع اسلامی را، نیز خواهد گرفت. به عنوان مثال: یکی از مسائل مهم جامعه امروز ما، نحوه تعامل با برخی از کشورهای

است که دشمن جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شوند. در زمان امام خمینی (ره) مسئله برائت از مشرکان که در رأس آن‌ها آمریکا و حامیان و دنباله‌روان ایشان بودند، به عنوان امری مسلم تلقی می‌شد، اما اندکی بعد از رحلت حضرت امام خمینی (ره) به بهانه توسعه سیاسی و اقتصادی و به خاطر رواج سیاست تساهل و تسامح، اندک‌اندک برخی خواهان مذاکره و رابطه نزدیک با دشمنان انقلاب اسلامی شدند و «طرح برقراری روابط دوستانه با استکبار جهانی» را مطرح نمودند. حال چه باید کرد؟ برای رهایی از این چالش چه اصولی را باید انتخاب نمود؟ آیا در سنت و سیره معصومان علیهم‌السلام راه حلی برای رهایی از این حیرانی و سردرگمی وجود دارد؟ زمینه‌ها، عوامل و شرایط مذاکره با دشمنان در سنت و سیره معصومان علیهم‌السلام چیست؟

سؤالاتی از این قبیل که ما با آن‌ها داشتیم تا به مباحثی که پیرامون اصول حاکم بر مذاکره با دشمنان در سنت و سیره معصومان علیهم‌السلام است، پردازیم. از این رو پس از بیان مباحث کلی و مقدماتی در فصل اول، پرداختن به زمینه‌های مذاکره با دشمنان در فصل دوم، در فصل سوم به اصول مذاکره با دشمنان در سنت و سیره معصومان علیهم‌السلام خواهیم پرداخت و در آخرین نتیجه پژوهش را ارائه خواهیم نمود، به امید آنکه شناخت سنت و سیره معصومان علیهم‌السلام و رفتارهای سیاسی آنان با دشمنان در باب مذاکره با آنان، الگو و الهام‌بخش جوامع انسانی، به‌ویژه کشورهای اسلامی باشد. یکی از مهم‌ترین منابع برای پیروان هر دین و مذهب در تبعیت از پیشوایان خود، روش و سیره آن رهبران، در مواجهه با مسائل فرهنگی، اجتماعی و سیاسی روزگار خود است و بدیهی است که رهبران هر دین و مکتبی، در عمل تابع اصول، مبانی و معارف آن دین می‌باشند؛ بنابراین علاوه بر اینکه سیره هریک

از آنان براساس این اصول شکل می‌گیرد، مجموع عملکرد و سیره‌ی آنان نیز قاعدتاً نمی‌تواند از اصول و مبانی آن دین خارج باشد. در این میان، پیروان دین اسلام که از پیشوایان معصوم و خطاناپذیری برخوردارند نیز می‌توانند از سیره و روش آنان در مسائل مختلف فرهنگی، اجتماعی و سیاسی بهره‌برداری و استفاده نمایند؛ رهبرانی که سیره و روش آنان عمل به اصل دین و آموزه‌های الهی بوده و با مشیت و خواست الهی به مقام راهنمایی و رهبری رسیده‌اند؛ و چون نظایر آن خطاها و اشتباهاتی که در رهبران سیاسی عالم و جوامع و مکاتب دیگر دیده می‌شود، در فکر و عمل آنان راه پیدا نمی‌کند، لزوم تبعیت از معصومان علیهم‌السلام را برای پیروان خود یقینی و قطعی می‌نماید. لذا در این نوشتار با عنایت به ضرورت موضوع در صدد مستحکم‌تر کردن با استناد به منابع تاریخی اسلام، اصول مذاکره با دشمنان در سنت و سیره معصومان علیهم‌السلام را استخراج و تبیین نماییم. در پایان بر خود لازم می‌دانم که از زحمات و کمک‌های صبورانه همسر عزیزم و راهنمایی‌های اساتید گرامی دکتر مصطفی صادقی و دکتر محمد جواد یآوری سرتختی که اینجانب را در آماده‌سازی و نوشتن این مجموعه یاری رساندند صمیمانه کمال تقدیر و تشکر را داشته باشم.

و من الله التوفیق

سعید چراغی

شهر مقدس قم - پاییز ۱۳۹۹